

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS VANDENŲ TRANSPORTO KODEKSO 18
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, įstatymų projektų tikslai ir uždaviniai:

Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekso 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu (toliau – Įstatymo projektas) siekiama nustatyti, kad asmenys, vyresni negu 18 metų, vidaus vandenų plaukiojimo rajone ir pakrančių plaukiojimo rajone valdantys išsinuotus iš juridinių asmenų, vykdančių asmeninių laivų nuomos veiklą, asmeninius laivus, t. y. vandens motociklus, galėtų juos saugiai ir teisėtai valdyti nustatant jiems išimtį turėti galiojantį motorinio pramoginio laivo laivavedžio kvalifikacijos pažymėjimą.

Įstatymo projektu taip pat siekiama nustatyti reikalavimus, kad plaukiojimas asmeniniais laivais (vandens motociklais) būtų organizuojamas pažymėtose vandens telkinio teritorijose, saugiu atstumu nuo pakrantės. Apie konkrečios vandens telkinio dalies, kurioje plaukiojama išnuomotais asmeniniais laivais (vandens motociklais), ribas juridiniai asmenys, vykdančys asmeninių laivų nuomos veiklą, turėtų pareigą informuoti Lietuvos transporto saugos administraciją. Tai padėtų operatyviai reaguoti ir spręsti problemas dėl gaunamų gyventojų skundų bei mažintų administracinę naštą Lietuvos transporto saugos administracijos pareigūnams.

Taip pat juridiniai asmenys, vykdančys asmeninių laivų (vandens motociklą) nuomos veiklą, privalės užtikrinti, kad asmuo ketinantis išsinuomotuoti asmeninį laivą išklaustytų instruktažą išklaustytų instruktažą ir pasirašytų dėl saugaus asmeninio laivo valdymo.

Daugiau nei metus pasaulį kaustantis koronavirusas (COVID-19), pakeitė visų kasdienybę ir pakoregavo daugelį gyvenimo sričių. Lietuvoje dėl koronaviruso (COVID-19) plitimo grėsmės jau antra vasara, kai išlieka paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija visoje šalyje. Dėl koronaviruso (COVID-19) grėsmės bei įvairių ribojimų daugelis atsisakė kelionių į svečius kraštus ir renkasi laisvalaikio pramogas Lietuvoje, todėl stebimas ženklus poreikis įvairioms poilsio pramogoms. Daugelis prie vandens telkinių pasirinkusių poilsį asmenų mielai renkasi pasiplaukiojimą asmeniniu laivu (vandens motociklu), tačiau mėgstantys vandens pramogas šiuo metu išsinuomotuoti asmeninį laivą (vandens motociklą) negali, jei neturi motorinio pramoginio laivo laivavedžio kvalifikacijos pažymėjimo. Pagal galiojantį teisinį reguliavimą šiuo metu Lietuvoje tokių laivų nuoma užsiimančių juridinių asmenų veikla yra ribojama reikalavimu, kad asmeninius laivus (vandens motociklus) laisvalaikio pramogai siekiantys išsinuomotuoti asmenys privalo turėti galiojantį motorinio pramoginio laivo laivavedžio kvalifikacijos pažymėjimą, o perdavimas

(nuoma) vairuoti asmeninį laivą (vandens motociklą) asmeniui, kuris neturi teisės jo vairuoti užtraukia baudą.

Pažymėtina, kad vidaus vandenių transporto priemonių vairavimas neturint teisės jas vairuoti arba neturint teisės vairuoti šios rūšies vidaus vandenių transporto priemones ar vidaus vandenių transporto priemonių vairavimas, kai jas vairuojančiam asmeniui atimta teisė vairuoti vidaus vandenių transporto priemones, ar perdavimas vairuoti vidaus vandenių transporto priemones asmeniui, neturinčiam teisės jas vairuoti – užtraukia baudą nuo 140 iki 300 eurų.

Taip pat paminėtina, kad laivo laivavedžio kvalifikacijos pažymėjimas kateriui, asmeniniam laivui (vandens motociklui) ar kitai motorinei vandens transporto priemonei valdyti yra išduodamas išlaikius Motorinių pramoginių laivų laivavedžių kvalifikacijos egzaminą, kuriuos šiuo metu rengia Lietuvos saugios laivybos administracija (Klaipėdoje ir Kaune). Tam, kad laikyti kvalifikacijos egzaminą reikia baigti laivavedžių rengimo kursus, kuriuos rengia akredituotos mokymo įstaigos.

Taigi pagal šiuo metu galiojantį teisinį reguliavimą laisvalaikio pramoga siekiant išsinuomoti asmeninį laivą (vandens motociklą) teisėtai yra pasiekama tik mažam ratui vartotojų.

Paminėtina, kad privalomo reikalavimo turėti motorinio pramoginio laivo laivavedžio kvalifikacijos pažymėjimą išnuomojant asmeninius laivus (vandens motociklus) laisvalaikio pramogoms netaiko Lenkijos Respublika, Čekijos Respublika, Ispanijos karalystė (įskaitant Tenerifę, Gran Kanariją ir Maljorką), Portugalijos Respublika, taip pat kitos Europos Sąjungos šalys.

Atsižvelgus į esamą faktinę situaciją dėl vis didėjančio vandens laisvalaikio pramogų poreikio, siekiant skatinti turizmą ir poilsį Lietuvoje teikiamu Įstatymo projektu būtų atsisakoma perteklinio teisinio reguliavimo turėti motorinio pramoginio laivo laivavedžio kvalifikacijos pažymėjimą norint išsinuomoti asmeninį laivą, t. y. vandens motociklą. Tai leistų asmenims išklausiems instruktažą dėl saugaus asmeninio laivo (vandens motociklo) valdymo saugiai mėgautis vandens pramogomis, o juridiniams asmenims, vykdančioms asmeninių laivų nuomos veiklą, išnuomoti asmeninius laivus teisėtai.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai:

Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai – Lietuvos Respublikos Seimo nariai.

3. Dabartinis Įstatymų projektuose aptartų teisinių santykių reguliavimas:

Galiojančiame Lietuvos Respublikos vidaus vandenių transporto kodekse nėra nustatyta išimčių dėl galiojančio motorinio pramoginio laivo laivavedžio kvalifikacijos pažymėjimo

asmenims, siekiantiems išsinuomoti iš juridinių asmenų, vykdančių asmeninių laivų nuomos veiklą, asmeninius laivus, turėjimo bei reikalavimų juridiniams asmenims, vykdančiams asmeninių laivų nuomos veiklą dėl saugaus plaukiojimo asmeniniais laivais instruktažo, teritorijos, kurioje plaukiojama žymėjimo ir kitų reikalavimų.

4. Siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir laukiami teigiami rezultatai:

Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad motorinio pramoginio laivo laivavedžio kvalifikacijos pažymėjimo nereiktų asmenims, vyresniems negu 18 metų, vidaus vandens plaukiojimo rajone ir pakrančių plaukiojimo rajone valdantiems išsinuomotus iš juridinių asmenų, vykdančių asmeninių laivų nuomos veiklą, asmeninius laivus, t. y. vandens motociklus.

Taip pat Įstatymo projektu būtų nustatomi reikalavimai, kad juridiniai asmenys, vykdančys asmeninių laivų nuomos veiklą, privalėtų užtikrinti, kad asmuo ketinantis išsinuomoti asmeninį laivą išklaustytų instruktažą išklaustytų instruktažą ir pasirašytų dėl saugaus asmeninio laivo valdymo, o plaukiojimas asmeniniais laivais būtų organizuojamas pažymėtose vandens telkinio teritorijose, saugiu atstumu nuo pakrantės bei apie konkrečios vandens telkinio dalies, kurioje plaukiojama išnuomotais asmeniniais laivais, ribas turėtų būti informuojama Lietuvos transporto saugos administracija.

Toks teisinis reguliavimas leistų asmenims išklaუსiems instruktažą dėl saugaus asmeninio laivo, t. y. vandens motociklo valdymo saugiai mėgautis vandens pramogomis, o juridiniams asmenims, vykdančiams asmeninių laivų nuomos veiklą, išnuomoti asmeninius laivus teisėtai. Taip pat plaukiojimo metu būtų užtikrinta, kad asmuo valdantis vandens motociklą plaukioti pažymėtoje vandens telkinio teritorijoje bei laikytųsi saugaus vandens motociklo valdymo reikalavimų.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:

Priėmus Įstatymo projektą neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Galima priimtų įstatymų įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai:

Įstatymo priėmimas įtakos kriminogeninei situacijai, korupcijai neturės.

7. Galima priimtų įstatymų įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai:

Priimtas Įstatymo projektas turės teigiamos įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai. Paskatins Lietuvoje turizmą, Lietuva taps patrauklesnė šalis poilsiui, todėl asmeninių laivų nuomos paslaugos

poreikis ateityje tik didės. Išaugus nuomos paslaugų poreikiui turėtų aktyviau kurtis ir plėstis tokias paslaugas teikiančių juridinių asmenų tinklas.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams:

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, galiojantys teisės aktai, kuriuos būtina pakeisti, panaikinti ar priimti, priėmus teikiamus Įstatymų projektus:

Priėmus įstatymą Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija turės parengti Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2016 m. vasario 1 d. įsakymo Nr. 3-32(1.5 E) „Dėl Motorinių pramoginių laivų laivavedžių rengimo, kompetencijos įgijimo ir kvalifikacijos dokumentų išdavimo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimą.

10. Įstatymų projektų atitiktis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimams, Įstatymų projektų sąvokų ir jas įvardijančių terminų įvertinimas Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka:

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas, o sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Įstatymų projektų atitiktis Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams:

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir yra suderinti su Europos Sąjungos teisės aktais.

12. Įstatymams įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių aktų rengėjai ir parengimo terminai:

Įstatymui įgyvendinti Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija iki 2021 m. gruodžio 1 d. turės priimti įgyvendinamuosius teisės aktus.

13. Valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšos, kurių prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais):

Įstatymo projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados:

Specialistų vertinimų ir išvadų projekto rengimo metu negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

Reikšminiai Įstatymo projekto žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną „Eurovoc“, yra „laivavedžio kvalifikacijos pažymėjimas“, „asmeninis laivas“ ir „asmeninių laivų nuomos veikla“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi paaiškinimai:

Nėra.

Teikia

Seimo nariai:

1. Kazys Starkevičius
2. Mindaugas Skritulskas
3. Algirdas Stončaitis
4. Andrius Bagdonas
5. Romualdas Vaitkus
6. Laurynas Kasčiūnas
7. Julius Sabatauskas
8. Jonas Pinskus
9. Simonas Gentvilas
10. Mykolas Majauskas